

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Johannis Segeri Weidenfeld De Secretis Adeptorum Sive Usu Spiritus Vini Lulliani Libri IV

Weidenfeld, Johann S.

Londini, 1684

XX. Menstrua mineralia composita ex spir. Vini phil. & salibus & aliis rebus
tigentibus

[urn:nbn:de:bsz:31-96282](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-96282)

XX. GENUS.

Menstrua mineralia composita ex spiritu vini philos. & salibus aliisque rebus tingentibus, Vitriolo, Cinabari Antimonio, Lapide hæmatitide, &c.

98. Oleum Vitrioli Basili, *Cap.6. Sect.2. libri de conclusionibus.*

R. **V**itriolum ungaricum; aquâ destillatâ solvitur, coagulatur, cristallifatur, repetitur quinquies & sic purgatur à salibus alumine & nitro; hoc vitriolum sic purgatum destilla cum spiritu vini (*philos.*) ad oleum rubrum, quod fermenta cum auro spirituali, adde illi partem suam mercurii vivi stibii & habes Tincturam pro homine, & reducentem lunam in solem. Visitando Interiora Terræ, Rectificandoque, Invenies Occultum Lapidem, Veram Medicinam.

Annotationes.

Genus antecedens continebat menstrua mineralia composita ex acidis spiritibus tincturam metallicam in se continentibus; in hoc præsentibus horum spirituum utimur corporibus, ut gradu melius conficiamus menstrua. Tinctura enim exempli gratia ex Vitrioli arido vel corpore per vini phil. spiritum destillando extracta Essentia est, quæ in eadem destillatione proprio acido dissoluta menstruum producit hujus generis; cum in præcedenti tantillum istud cupri, in Vitrioli spiritu communi, dissoluti vel
con-

contenti, ignisque violentiâ evecti, à vini phil. spiritu redigitur non in Essentiam sed magisterium, tam molis suæ quàm Tincturæ paucitate minus præstans. Præsens Vitrioli oleum inter Arcana Basilii non insumum tenet locum, quare ejus clarissimam descriptionem paulò exactius perpendemus, ut luce ejus uberiorè loca obscuriora illustremus. Imprimis Basilii Vitriolum Romanum variis solutionibus & coagulationibus purificare jubet; quæ purificatio necessaria est, ut Vitriolum à pulvere alieno, paleis, aliisque quisquiliis peregrinis separetur, attamen hanc superfluum esse estimamus, quando Vitriolum sit purè cristallisatum, terreitas enim subsidens in Vitrioli dissolutione non fæces sunt, sed cuprum reliquo minus dissolutum, & ab acido aqua comm. nimium diluto derelictum. Vitriolum purificatum cum vini spiritu in oleum rubrum destillare mandat.

Non Vitriolum naturale tantum sed artificialia etiam ex metallis confecta in hujuscemodi redegit olea. Saccharum vel Vitriolum saturni unâ cum spiritu vini destillat in oleum rubrum fanans melancholiam, morbum Gallicum, &c. coagulans & figens mercurium, at cum mercurio martis fixatum tingens triginta partes mercurii in aurum. *Libro de Conclusion. Tract 2. Sect. 1. Cap. 1. de sulphure saturni. Eodem modo ex Saccharo vel Vitriolo Jovis destillandum esse ait oleum rubrum dulce tingens saturnum in aurum. Cap. sequent. quod repetit Sect. 2. Cap. 2. de vitriolis Saturni & Jovis.* Argentum vivum autem aqua forti solvit, & in cristallos vel vitriolum redactum cum spiritu vini prius rectificato cum sale Tartari (*menstruo sub No. 18. descripto*) destillat in oleum dulce sanans luem Gallicam, vetera ulcera, paralysin, &c. adjungendum Tincturis martialibus in metallorum transmutationibus. *Sect. 2. Cap. 5. de vitriolo mercurii. Metalla fixiora Aurum & Argentum Balneo Regis (sub No. 89.) destillat per alembicum, quæ menstruo abstracto redigit in vitriola volatilia, cum vini spiritu destillanda in olea. Sect. 2. Cap. 1. de vitriolo solis & lunæ. Metalla aridiora ferrum & cuprum in eadem olea destillare jubet, sed destillandi medium omittit. Sect. 1. Cap. 3. de sulphuribus martis & veneris, Sect. 2. Cap. 3. de vitriolo martis. Cap. 4. de vitriolo veneris; verum-enim-verò eà destillanda esse cum Aceto phil. sequens probabit menstrui Genus. Ex locis hisce invicem collatis de variis rebus certiores reddimur: Imprimis Vitrioli*

oleum non commune aliquod esse vitrioli acidum ex vitriolo etiam si exquisitissime purificato prolectum, siquidem ex omnium metallorum vitriolis eodem vini spiritu eadem conficiantur olea. Deinde spiritum vini com. huic operi esse penitus inutilem, sed per vini spiritum à Basilio intelligi philosophicum vel menstruum potius sub No. 18. descriptum. Porro Saturni & Jovis vitriola reddere olea dulcia, quoniam debili quodam acido utpotè aceto com. confecta, quod facile alteratur vel transmutatur à menstruo hoc philosophico. Olea autem metallorum reliquorum acidis fortioribus seu aceto phil. seu menstruis mineralibus confecta remanere acida, præcipue præsens vitrioli oleum, in cujus destillatione, vini phil. spiritus vel menstruum vegetabile ab acido naturali, vel communi oleo vitrioli dissolvitur, & in prævalenti aciditate ascendit in forma olei rubri. Tandem istud vitrioli oleum à Basilio nobis commendari ut menstruum quod fermentandum sit cum auro; quod præ cæteris observatum volumus: Multa enim egregia Basilius passim protulit in suis libris de vitrioli menstruo; rarissime autem istud cum vini phil. spiritu destillandum esse monuit, absque quo tamen omnes processus & labores, omnia tentamina & experimenta in vitriolo vana sunt & nullius momenti in secretiori Chymia.

Aliquando Adepti pro confectiione hujus olei vitrioli istud solverunt in vini philos. spiritu, quod postmodum cristallisatum dixere vitriolum correctum vel graduatum. De hac vitrioli correctione vel gradatione Paracelsus ita: Descriptio Vitrioli, inquit, dirigenda est ad medicinam & Alchymiam. In medicina est remedium præstans. In Alchymia ad multa alia prodest. Ars autem medicinæ & Alchymix in præparatione consistit vitrioli. Crudum enim tale non est, id simile est ligno ex quo omnia sculpi possunt. *Libr. de vitriolo, pag. 200.* In initio, pergit, Vitrioli spiritus exceptus ad summum gradari solitus est, hoc exaltato caducum persanarunt. sive is recens sive antiquus esset, in viris & feminis, cujuscunque conditionis essent, &c. sed recurramus ad principium quomodo spiritus vitrioli inventus fuerit. Spiritum vitrioli humidum initio per se à colcothare destillarunt, deinde gradum ejus intenderant per se destillando & circulando ad summum, sicut processus docet. Hoc modo cæpit aqua usurpari ad varios morbos tam internos quàm externos, velut etiam ad caducum, ita sanatio miraculosa præ-

præstata est. Sed in extractione multò diligentiores fuerunt posteri, sumpserunt enim spiritum vitrioli ut supra correctum & illum de colcothare destillarunt octies vel decies igne fortissimo. Ità spiritus sicci humidis permiscebantur. Opus urserunt tandem, donec spiritus sicci exirent continenter & jugiter extrahendo. Postea utrumque spiritum tam humidum quàm siccum in phialam conceptum unà ad suum terminum gradarunt. Hanc medicinam adversus morbos multò majoris operationis esse deprehenderunt, ut humoristas in universum omnes confunderent. Addita tamen est nonnulla correctio ab Artistis per vinum sublimatum melioris penetrationis ergò, sed ea majoris gradus reddita non est. Sed communicabo vobis processum meum quem universis medicis commendo, cum primis ob caducum, quæ solam in vitriolo curam habet. Qua causa & nos eò diligentiorum in morbo curam instituere charitas proximi requirit. Processus autem meus est ut spiritus vini (*phil.*) à vitriolo imbibatur & postea destilletur ut dixi à siccis & humidis spiritibus, &c.

Porro autem sciendum est, recepta prædicta de spiritu vitrioli humido faciendo clarius describi non posse. Requiritur enim ad intelligendum eum Artista. Sordidi illi coctores rem tanti momenti minimè intelligunt. Ab Artistis (*secretioris Chymia*) Alchymistisque laboratoribus sufficientem omnium informationem expectabitis, sic etiam de correctione spiritus vini ab iisdem plenius instruemini.

De tali graduato non communi Vitriolo loquutus fuit Basilius in sua Elucidat. 12. Clavium. Ubi sequens confecit menstruum.

99. Menstruum ex Vitriolo ungarico Basili,

In Elucid. 12. Clavium.

SI tale altè graduatum & benè præparatum minerale obtinueris, Vitriolum appellatum, tum Deum de intelligentia & sapientia pro intentionis tuæ successu humillimè sollicita, &

cùm illud calcinaveris, immitte illud in retortam bene lutatam, destilla illud ab initio lento gradu, deinde ignem auge, & veniet spiritus albus Vitrioli in forma horridi fumi, vel venti, & intrat receptorium quamdiù aliquid ejusdem materia eidem inest. Et nota quod in hoc vento abscondita sint omnia tria principia, & convenient ex ista habitatione; idcirco necesse est non semper in pretiosis rebus scrutari, quia hoc medio prior via ad naturæ mysteria patet, & obvia existit omnibus ad percipiendam artem & sapientiam aptis. Jam si spiritum hunc expulsum bene ac purè separe ac liberes per modum destillationis à terrena humiditate sua, tunc in fundo vitri reperies thesaurum, & fundamenta omnium Philosophorum paucis hætenus nota, quod est oleum rubrum tam ponderosum ac plumbum vel aurum, quodcunque esse poterit, tam spissum ac sanguis, ardentis ac igneæ qualitatis, quod est verum fluidum aurum Philosophorum quod natura congescit à tribus principiis, in quo inveniuntur spiritus, anima & corpus, & istud est aurum philosophicum excepto eo (*vini phil. spiritu*) quo ejus peragitur dissolutio, &c.

Vitriolo aliquando addidère Adepti cinabrium. Ità fit,

100. Menstruum minerale Isaaci,

Pag. 59. manus philos.

Rx. **V**ITRIOLI Romani calcinati ad rubedinem & Cinabrii ana; misce, his pulverisatis affunde Aquam vitæ, destilla & cohoba super caput mortuum ter vel quater.

Idem menstruum habet Lullius in magia naturali, sed loco capitis mortui in qualibet rectificatione recentes recipit species.

101. Men-

101. Menstruum fætens ex vitriolo
& cinabrio Lullii,

P. 371. Magiæ Naturalis.

Post quartam destillationem aquæ supradictæ (*Aquæ vitæ sive ardentis ex vino philosophico*) septies destilla cum bono cinabrio & vitriolo in æquali pondere, semper in qualibet vice novas res imponendo, & in qualibet destillatione materiam lapidis (*Vitriolum & Cinabrium*) bene siccando, antequam Aquam (*vitæ*) infundas, &c.

102. Idem Menstruum fætens
Lullii,

Epist. accurtatoria, pag. 327.

Destillato lapide vegetabili (*menstruo vegetabili sive potius aqua ardente vel spiritu vini philosophici*) usque in eam destillationem quod tota aqua sine phlegmate sit, & hoc in quinta vice contingere solet. Tunc habeas vitrioli bene lucidi & optimi cinabrii in æquali pondere, & insimul miscendo optimè tere, & in sole desicca, donec tota aquositas exiverit. Tunc projice intus Aquam tuam, & destilla lento igne in principio, & in fine forti, ut moris est in aqua philosophorum acuta, & tunc spiritus quintæ Essentiæ vitrioli & cinabrii, quæ principaliter constituunt lapidem mineralem (*menstruum minerale*) misceantur & conjungantur cum spiritu quintæ Essentiæ aquæ ardentis, qui spiritus est lapidis vegetabilis. Et hoc continua usque ad decem vices, puta à quinta incipiendo (*quinques post spiritus vini phil. quintam rectificationem*) & sic cum istis corporibus (*vitriolo & cinabrio*) continua destillationes quinques. Et habeas in mente, quod res sint optimè desiccatae & aridae, antequam in aquam projicias, sic ut tota aqua (*totum phleg-*

phlegma) sit exsiccata (evaporata) & spiritus remaneant ,
qui propter fortitudinem aquæ ardentis jungantur ; & in qua-
libet destillatione novas res imponere debes.

*Vitriolo & Cinabari aliquando addidit Nitrum; ita confecit quod
dicitur,*

103. Menstruum fætens ex Vitriolo
com. Cinabrio & Nitro Lullii,

In Clavicula , pag. 299. Vol. 3. Th. Chym.

R. **V**itrioli Romani ad rubedinem calcinati libras tres , fa-
lis petrae libram unam , cinabarii uncias tres. Omnia
simul terantur super marmor , deinde imponantur in grosso &
forti metreto (cucurbita) & ponatur desuper aqua vitæ recti-
ficata septies , & ponatur in fimo equino per dies 15 , vase bene
figillato. Deinde ponatur ad destillandum igne lento usque ha-
beas totam aquam in receptorio , postea augeatur ignis usque
ad rubedinem cappæ (alembici) deinde fortificetur ignis usque
ad albedinem cappæ (alembici) postea refrigescat vas & au-
feratur receptorium & optimè sigilletur cum cera , & servetur
ad necessitatem. Nota quod menstruum debet septies rectifica-
ri per destillationem , faeces semper abjiciendo antequam po-
natur in opere.

*Aliquando præter ingredientia aquæ fortis & cinabrium addi-
dit etiam tartarum calcinatum. Ita,*

104. Menstruum fætens ex Vitriolo ,
Nitro , Alumine Tartaro & Ci-
nabari Lullii ,

In Experimento XXVI.

R. **A**quam vitæ ardentem ita ut comburat lineum pannum ,
postea accipe Vitriolum remotum ab omni phlegmate,
ita

ita ut super ignem bulliat sine liquefactione (*vitriolum communi more calcinatum*) salem nitri optimum, alumen rochæ dephlegmatum & desiccatum, omnium prædictorum libram unam, tartari albi calcinati, cinabrii, ana mediam libram; singula quæque conteras & trans mitte per cribrum: Postea commisce & pone in retortam & superinfunde Aquam vitæ prædictam, annecte receptaculum juncturis optimè clausis, luto prius optimè desiccato. Receptorium debet esse magnum, ita ut sunt ea, quibus communiter destillantur aquæ fortes, luto autem desiccato, subministrabis ignem in principio levem, donec retorta calefiat, prosequere postea destillationem hac mensura, ut inter stillantis aquæ guttam usque ad alteram quæ sequitur, interponantur decem prolationes nominum sive decem puncta. Cum autem tali gradu ignis non destillaverit amplius, augebis ignem, ita ut revertatur iterum destillatio ad eisdem decem, uti ab initio. Atque hunc gradum continuabis, quousque iterum crescet destillatio, ac ultimò de lignis augebis ignem, cooperiens undique retortam lateribus superius, ut reverberationis ignem habeat. Illud autem attende, quod ipsa retorta prius debet undique forti luto communiri à principio, antequam hæc destillatio inchoetur, & cum sit destillatio, debet intrâ furnellum collo aperto coaptari. Cæterum illud esset optimum & utilissimum in hoc opere, si receptaculum hujus aquæ destillantis aptaretur intra concham plenam aquâ frigidâ. Quod si fieri commodum non esset, saltem super recipientem iterum atque iterum panni linei aquâ madefacti sæpius ponantur, ut ipsum receptaculum violentiâ spirituum non frangatur, quæ omnia diligenter attende. Peracta destillatione frigescant vasa, & receptaculum cum aqua servabis firmiter oclusum. Postea habeas eadem mineralia desiccata, & præparata ut supra, eodem ordine & mensura, quæ contrita pone in retorta ut prius, ac illi superfunde aquam paulò antè destillatam & protinus annecte receptaculum juncturis quàm optimè clausis ut supra, & luto prius desiccato subministrabis ignem, completâ destillatione iterum accipe eodem pondere nova materialia, ac iterum cum sua aqua intra retortam collocabis & destillabis ut supra iisdem gradibus ignis. Quibus peractis frigefacto vase amove recipientem, ac cum suâ aquâ destillatâ firmiter clausam diligentissimè servabis. Habebis enim aquam mineralem physicam,
sive

five menstruum factens cum sua forma. Hæc aqua potestatem habet calcinandi, ac eodem tempore solvendi omnia metalla cum conservatione formæ vegetativæ. Hac nos plura experimenta vidimus & fecimus.

Isaacus Hollandus ut augmentaret horum menstruorum vires, vitriolo addere maluit mineralia quædam tingentia quàm acidum Nitri & Aluminis. Ità præparavit menstruum à nobis dictum,

105. Aqua solvens ad rubeum primæ descriptionis Isaaci,

Cap. X. 3. oper. min.

R. **V**itrioli Romani partes sex, Lapidis hæmatitidis, Croci martis, Cinabaris, Aëris usti, Antimonii mineralis ana partem unam; siccata bene misce, & superpositis in retorta affunde libras quatuor aquæ vitæ rectificatæ; destilla, & desuper caput mortuum pulverisatum cohoba ter.

Menstruum hoc esse sanguinei coloris, sequens huic simile menstruum probat.

106. Aqua solvens ad rubeum secundæ descriptionis Isaaci,

Cap. XLV. 3. Oper. miner.

R. **A**ntimonii mineralis, Aëris usti, Croci martis, Cinabaris, ana partes duas, Vitrioli ad pondus omnium, omnibus bene exsiccatis & permixtis affunde aquæ vitæ optimè rectificatæ ad eminentiam duarum palmarum, vase optimè clauso digere in balneo per 10 dies, quotidie movendo materiam ter vel quater, ut materia aquæ vitæ eò melius incorporetur, finitis his 10 diebus, & appposito alembico destilla leni igne, sed tandem per 12 horas igne fortissimo, ut omnes spiritus tincti cum

cum aqua vitæ ascendere possint. Hunc laborem toties repete
semper destillando Aquam cum recentibus materiis donec san-
guinis instar rubefacta fuerit.

*His duobus addemus etiam tertium hujus speciei men-
struum.*

107. Aqua solvens ad rubeum tertiæ
descriptionis Isaaci,

Cap. LXI. 3. Oper. min.

R. **V**itrioli Romani, Cinabaris, ana partem unam, Croci
martis, Lapidis hæmatitidis, Aëris usti, Viridis Aë-
ris ana partem mediam, Vitriolum prius calcina. Si velis ex-
trahe cum aceto (*philosophico*) tincturam ex Antimonio mi-
nerali, quam ab aceto separatam speciebus superioribus adde,
ut & aquæ vitæ duodecies rectificatæ quantum sufficit; vase
optimè clauso in balneo digere per septem vel octo dies, tum
apposito alembico, & juncturis bene lutatis destilla leni igne
per duos dies, deinde fortiori per duos alios, tum ut vitrum
candeat per tres dies, frigefactis vitris exime caput mortu-
um, quod bene pulverisatum digere cum aqua destillata
per octiduum, tum destilla primo die leniter, secundo
fortius, tertio fortissimè ut candeat per viginti quatuor
horas; tunc sine ut frigescat, Aquam destillatam cum no-
vis materiis digere & destilla ut supra, idque ter repeten-
dum.

*Et uti hæc menstrua fuere pro tincturis rubris, ita etiam quæ-
dam composuit pro tincturis albis. Sic*

108. Aqua solvens ad album Isaaci,

Cap. LXXVI. 3. Oper. min.

R. **A**luminis rochæ, Lapidis calaminaris, Calcis Ovo-
rum, ana; affunde aquæ vitæ ab omni phlegmate
M m recti-

rectificata quantum sufficit, & destilla, uti aqua solvens ad rubeum.

109. Alia aqua solvens ad album
Isaaci,

Cap. XLVIII. 3. Oper. min.

Rx. **A**luminis rochæ, Lapidis calam. Calcis ovorum, Arsenici communis, ana, omnia pulverifata misce, & pulveri affunde aquæ vitæ bene rectificatæ ut trium palmarum spatio superemineat materiæ, destilla lento igne, deinde fortiore, tandem ut candeat per viginti quatuor horas, destillatum cohoba adhuc quater super caput mortuum pulverifatum.

Varia ejuscemodi menstrua nobis passim occurrunt apud Isaacum in quorum descriptionibus etiamsi non semper exprimatür additio aquæ vitæ sive spiritus vini philosophici, hæc tamen in omnibus hisce subintelligenda esse ex superioribus Aquarum solventium patet receptis. Exempla sunt menstrua sequentia, imprimis quod dicitur

110. Aqua rubra interdiu ac noctu
lucens primæ descriptionis Isaaci,

Cap. CLIII. Lib. 2. Oper. min. Pag. 528. Vol. 3. Tb. Chym.

Rx. **C**rocum martis, Antimonium ut ex mineris eruitur Arsenicum rubrum, singulorum libram unam, Auripigmenti libram unam, Vitrioli Romani libras tres, salis niri quantum est pondus reliquorum omnium. Contunde omnia simul in pulverem impalpabilem. His libram unam salis armoniaci immisce, cumque probè permittum fuerit, inde vasi terreo, quod ignem facile ferre possit, nec intus vitrificatum sit. Et alembicum superimponere ac firmiter luta, & receptaculo

taculo addito aquam fortem ut oportet destilla, primùm igne pusillo, deinde augendo ipsum per gradus, & aqua alba destillabit, quæ ubi destillarit, alembicus rubere incipiet aut croceus fieri. Tum receptaculum citò aufer, ac aliud adde, ac solidè luto operi, & ignem tuum auge donec spiritus albus transeat; is est sal armoniacum quod ultimum omnium transit, ac tandiù ignem strue donec alembicus omninò lucidus fiat. Cum jam ruber spiritus transit, nihil (*salis armoniaci*) cum eo transit, ac simulatque transierit (*aqua alba*) spiritus atque aqua (*sicca sive sal armoniacum*) simul transeunt, tum alembicus intus albus fit, quasi nive plenus esset, & tum ignem strue tandiù donec spiritus & aqua exhalatione per rostrum educta sunt, quemadmodum homo vi halitum exhalat; ità spiritus & aqua sicca per fistulam expirant alembici in receptaculum ac ignem augment. Cumque spiritus & aqua sicca transiere, alembicus fit mundus, clarus & albus, ac pellucidus. Tum stñas frigefieri & remove ab igne atque aquam vitro inde, ac arcè obtura. Sume caput mortuum & tenuissimè in pulverem contunde, & in aqua munda clara pone ad horas duas; sine subsidere, ac clarum supernè distunde, & denuò aquam mundam claram superfunde ut priùs, & sine etiamnum per horam bulliat, ut priùs. Tum sine denuò subsidere; & rursum priori adde, tum fæces abijce, atque id quod effudisti (*solutum*) evapora, & pulvis croceus tibi remanebit; cum pondera, & tum tantundem salnitri adde & inter se misce, ollæ vitreæ inde, atque aquam tuam destillatam (*sive menstruum*) superfunde & alembicum superimpone, & solidè luto operi, & receptaculo addito per tres dies super fornacem relinquito (*ad digerendum*) antequam ignem subjicias, tum ignem tuum accende, ac primum igni pusillo destilla, & post interdum auctiore, donec spiritus albus transierit; tum desine, atque Aquam rubram habes interdiù ac noctu lucentem, quæ lunam fixam solvit, sicut luna solvi solet, & tincturam assumet periandè ac sol mundissimus, qui unquam visus sit, imò omnia metalla alba colore solis tingit.

M m 2

III. Aqua

III. Aqua rubra noctu lumen emittens secundæ descriptionis Isaaci,

Cap. XLIV. Oper. min. Pag. 458. Vol. 3. Th. Chym.

R. **V**itrioli Romani libras tres, Cinnabaris, viridis æris, Cerussæ, ana libram semis, croci ferri, lapidis hæmatidis uncias quatuor, sal nitri tantum, quantus est cumulus totus (*libras quinque*) pulverisa & probè inter se permisce, divide cumulum in tres partes, atque ex una parte fac aquam fortem, quam super pulverem alterius partis fundes, destilla iterum aquam fortem, eam super tertium pulverem funde, & Aquam illam fortem superdestillato, quo factò omnia tria capita mortua pulverisa.

R. Aquam salis armoniaci, quam infrà te docebo conficere (*nos autem modò dedimus sub No. 81.*) qua tam subtiliter prædictum pulverem contere, ut eò pictor pingere queat: Tum siccandum in tua stupa sicca pone, siccescere sine in patinis vitreis, siccatum contere siccè super lapide, & ollæ vitreæ indito, atque Aquam fortem (*superiùs destillatam*) superfundito, destilla primum igni lento 24 horas, tum auge adhuc (*ignem*) per 24 horas, tum etiamnum augeas donec eandere incipiat, his elapsis in eodem candore etiamnum ad horas sex, post finas refrigescere, ab igne removeas, receptaculum probè obturans. Tum caput mortuum pulverisa, & contere super lapide cum aceto destillato, & educito sal aut elementum terræ ex fæcibus; sal ollæ vitreæ indito, aquam tuam fortem superfunde, alembico & receptaculo probè operto, vitrum in arena pone in cacabo cum aqua (*balneo*) destillato quicquid destillare vult, cum ampliùs non destillat, finas balneum bullire diem & noctem sive skillet sive non: Tum finas refrigescere, removeas ab igne, ponas in cineribus, adhibe primum ignem pusillum ad horas 12, tum ignem adhuc auge horas 12, post finas modicè candere, atque ità ad sex horas finito; deinde refrigescat, remove ab igne, ac probè operi, & sumptis fæcibus aut sale, contere ea minutim cum aceto destillato, inde
amphoræ

amphoræ lapideæ, & bona parte destillati superfusa, pone in balneo, ita faciens ut suprâ doctum est, vide ac adhuc fæces habeat, & sal clarum facito; ollæ vitreæ rursum inde, iterum aquam superfunde, facito modis omnibus ut suprâ, ter quaterve, atque omnis materia tua aut terra cum aqua forti destillabit; tum ab igni remove, probè obtura, & benè serva. aquam enim pretiosam habes præ omnibus aquis de quibus unquam audivi. Ac mihi crede bona fide, de hac aqua mira vidi, atque etiam ipse mira feci. Hanc Aquam ad rubrum lapidem cristallinum reduxi, qui noctu lumen emitteret, ut frequentes convivæ convivium eo peragerent. Serva bene ad usum, & pro secretissima aqua omnium quas habes, habeto.

Methodus conficiendi ejuscemodi menstrua lucentia magis concinnè perspicitur ex sequenti aqua.

112. Aqua fortis rubra & lucentia descriptionis Isaaci,

Cap. LXXII. 1. Oper. min. Pag. 354. Vol. 3. Th. Chym.

Rx. **V**itrioli clarificati, & à fæcibus purificati, sal nitri, ana.
 Ex his Aquam fortem destilla secundum artem. Tunc caput mortuum ex olla vitrea sume, & tenuiter pulverisa, tum contere super lapide, tum in aqua communi destillata impone, atque omne sal extrahi finito, tum per filtrum deprome, ut mundum à fæcibus habeas; congela denuò, cumque congelatum est, pulverem impalpabilem inde confice, eumque pulverem ollæ vitreæ immitte, atque ibi aquam illam fortem denuò super pulverem funde quam inde destillasti, ac pone iterum destillandum, & destilla quicquid destillare vult. Tum caput mortuum iterum exime, atque in pulverem contunde, ut prius, ac modis omnibus ut suprâ facito. Hocque opus itera tamdiu, donec sal omne cum aqua forti omninò destillaveris. Tum Aquam præstantem habes rubram lucentem de nocte instar ignis lucidi. Tum Aquam illam sumptam in balneo rectificata, identidem destillando ac denuò superinfundendo, ita ut ad extremum omne destillatum ex balneo habeas. Tum aqua tua
 pre-

pretiosa præparata est in qua lapidem tuum (philosophorum) multiplicabis & aperies.

Quoad ingredientia ut & præparandi methodum menstrua hæc à superioribus Isaaci parum differunt imò serè eadem sunt, verum spiritus vini phil. quem in illis aquis solventibus addere iussit Isaacus, in his suis aquis fortibus ut addatur, de necessitate subintelligi debet. Nam absque hoc spiritu hæ aquæ omnes communes essent nullius valoris & usus.

Ex Receptis observamus,

1. Corpora tingentia qualiacunque acido vel naturaliter vel artificialiter dissoluta & in sal sive vitriolum redacta, mediante vini phil. spiritu præbere menstrua præsentia, duplici hac methodo: Vel repetitâ cohobatione, vel simplici destillatione; verum necessum est in hoc posteriori modo, ut corporum dictorum salia vel vitriola graduentur prius, id est, per varias dissolutiones & coagulationes conjungantur spiritui vini philos. posteaque destillentur, ubi cavendum est, ne in hac vitrioli gradatione acidum, laboribus minus necessariis, magis quàm convenit debilitetur, nam ita facile loco hujus generis, menstrua octavi generis inexpectatò præparabitur.

2. Menstrua hæc differe ab octavi generis mensuris in eo quod acida sint, illa vero dulcia. Dissolve menstruum vegetabile compositum octavi generis in aceto destillato, spiritu sulphuris, aqua forti com. &c. & ex tempore habebitis menstruum hujus generis; vice versa, debilitate horum menstruorum aciditatem, & transmutabuntur in menstrua octavi generis.

3. Menstrua hæc rerum tingentium esse Essentias acido dissolutas.

4. Vitriolum ungaricum (cuprum acido naturaliter dissolutum) utut artificialiter purgatum à peregrinis salibus & sæcibus, egere nihilominus, reliquorum tingentium instar, vini phil. spiritu, ut reducat in oleum adeò excellens tam in rebus medicis quàm alchymicis.

6. Perinde esse quocunque etiam acido redigatur cuprum vel aliud corpus tingens in vitriolum, modo postea graduetur, id est, vini philos. spiritui commisceatur. Hinc semel pro semper admonendi estis, ut non solummodo in Basilii, Paracelsi, sed aliorum

rum

rum adeptorum etiam scriptis, uti in *Via veritatis*, &c. in quibus passim vobis occurrent hæc phrasologia, *Res graduata, correctæ, exaltatæ, &c. intelligatis non communia, sed vini phil. spiritu præparata* & pro operibus secretioris chymicæ idonea reddita.

6. *Vitriolum Romanum nov. spiritu vini com. sed philosophici redigi in oleum tam nobile.*

7. *Menstrua hæc continuatis cobobationibus fieri rubicundissima, noctu lucentia aded ut cænantes non indigeant aliquo alio lumine, permanentia, & lapidem philosophorum multiplicantia, sed de his, suis locis, videlicet, tertio & quarto libris.*

XXI. Genus.